

LBRIS

We know
books

**A Secret Love Affair in
Bucharest**

O ultimă iubire

Corneliu Filip

editura pim
Iași, 2021

Introducere

În perioada în care România a fost condusă de Nicolae Ceaușescu, între anii 1965 și 1989, toate aspectele vieții oamenilor, inclusiv familia, au fost reglementate de partidul comunist unic. La fel ca Hitler, Stalin și Mao, Ceaușescu a reglementat strict viața de familie adoptând în 1974 un așa-numit Cod de Etică și Educație Socialistă, care interzicea avortul, fiind pedepsit cu închisoare și cerea femeilor Să aibă patru copii. Evadarea în țările occidentale a fost, de asemenea, interzisă, acuzând adulterul și a fost considerată defăimare a politicii oficiale.

Dintr-o populație de peste 20 de milioane, aproximativ patru milioane erau membri ai partidului. Dacă cineva încălca Codul, trebuia să se supună unui juriu din camarazii săi, era pus sub acuzare și își pierdea locul de muncă, în cele din urmă fiind condamnat. Mai mult, în ultimii ani ai regimului Ceaușescu, a existat o criză economică și o lipsă de alimente. În acea perioadă, o dragoste în afara căsătoriei, în ciuda, tuturor pericolelor era o oază de lumină și speranță. Această poveste se bazează pe experiențele reale ale unuia dintre prietenii mei din București.

***

Corneliu Filip s-a născut în România la 19 martie 1948. Între 1966 și 1967, a studiat atât istoria, cât și filosofia la Universitatea din Iași, în 2005 devenind doctor în istoria contemporană. A lucrat (1971-2012) ca jurnalist, reporter radio și comentator la Știrile Radio Naționale. Este membru al Uniunii Jurnaliștilor Profesioniști (aderat în 1973) și al Uniunii Scriitorilor din România (2005) și a publicat douzeci și opt de cărți, inclusiv rapoarte, povești și note din peste o sută de țări din lume. În 2019, a publicat *Povești reale din Europa de Est (România, Moldova, Ucraina, Rusia și Afghanistan)* cu Rowanvale Books. Pactul de la Varșovia în relațiile internaționale ale perioadei 1955-1991 și Dosarul Transnistriei – Istoria unui Conflict Înghețat sunt publicate în prezent în România.

Introduction

During the period in which Romania was ruled by Nicolae Ceaușescu, between the years 1965 and 1989, all aspects of people's lives, including family, were regulated by the single communist party. Like Hitler, Stalin and Mao, Ceaușescu strictly regulated family life by adopting in 1974 a so-called Code of Ethics and Socialist Education, which prohibited abortion, to be punished with imprisonment, and required women to have four children. Escape to the western countries was also prohibited, blaming adultery, and was considered defamation of official policy. Of a population of over 20 million, about four million were party members. If a citizen violated the Code, they were submitted to a jury of their comrades, put under investigation, lost their job and were eventually sentenced. Furthermore, in the last years of the Ceaușescu regime, there was an economic crisis and food shortage. During that period, a love outside of marriage, in spite of all dangers, was an oasis of light and hope. This story is based on the real experiences of one of my friends from Bucharest.

***

Corneliu Filip was born in Romania on 19 March, 1948. Between 1966 and 1967, he studied both history and philosophy at the University of Iasi, and in 2005, he became a doctor in contemporary history. He worked (1971-2012) as a journalist, radio reporter and commentator for National Romanian Radio News. He is member of the Professional Journalist Union (joined in 1973) and the Romanian Writers' Union (2005) and has published twenty-eight books, including reports, stories and notes from over a hundred countries in the world. In 2019, he published *The Real Stories from Eastern Europe (Romania, Moldova, Ukraine, Russia and Afghanistan)* with Rowanvale Books. *The Warsaw Pact in International Relations of the Period 1955-1991* and *Transnistria Dossier – The History of a Frozen Conflict* are currently published in Romania.

Când a oprit mașina în fața porții, ca să o deschidă, a claxonat scurt de trei ori anunțând-o pe soacră, dar și vecinii că a sosit. Cei de peste stradă erau o pereche de bătrâni, amabili, dar curioși. Mai schimba câteva vorbe cu ei, atunci când nu era grăbit. Dar nu și atunci. Știa că ora de meditație trebuia să înceapă. Într-adevăr, în holul de la intrare eleva programată îl aștepta, stingheră pe un scaun și a zâmbit larg când l-a văzut intrând. Numai că, spre surpriza lui, nu era singură. Mai erau două persoane, pe care le vedea pentru prima dată. A salutat ca de obicei, iar doamna Luiza, care a apărut în cadrul celeilalte uși, care dădea spre bucătărie - teritoriul ei cvasi-exclusiv, i-a luat-o înainte, făcând prezentările:

- E doamna Dănilă, cu nepoata, trimisă de prietenul tău, Costică. Să nu spui că nu se gândește la tine!

Amabil ca de obicei le-a întins mâna, iar pe a doamnei a sărutat-o. Era o mână cu degete lungi, îngrijite, semn că avea în fața sa, probabil o intelectuală, venită cu odrasla pentru meditații. Avea memorie bună, dar fata din fața lui, o șatenă cu părul tuns scurt, băiețește, cu pantaloni evazați și hanorac albastru închis, nu semăna cu nici una din elevele sale, din acel an școlar, dar nici din urmă. Supozițiile i-au fost confirmate tot de mama-soacră, care a avut timp să facă „fișa” noilor sosite.

- Domnișoara este de la Focșani și acum locuiește la doamna în Militari.

Doamna Dănilă, cum i-a recomandat-o bătrâna, a confirmat spusele, mai mult cu un zâmbet timid, continuând cu o voce ușor timbrată, dar rugătoare:

- Domnule profesor, știm că sunteți foarte ocupat, că timpul vă este prețios, dar știți să apreciați, să îndrumați o liceană să devină studentă și slujitoare a limbii noastre române.

Doamna își pregătise bine acest mic discurs, la sugestia profesorului Costică Damian, care a îndrumat-o, el însuși fiind full, iar colegul său avea mai puține ore la școală. Abia atunci Aurel Matache s-a uitat mai atent la nou venită.

When he stopped the car in front of the house, Aurel honked three times to let his mother-in-law know he had arrived, so she would open the gates. The neighbours across the street were an old couple— kind, but curious. When he was not in a hurry, he would make conversation with them. That was not the case now. It was time to start the private coaching class.

The student was already waiting, sitting shyly on a chair, and gave Aurel a large smile when he entered the hall. But, surprisingly, she was not alone. Two unknown persons accompanied her. Aurel nodded and heard his mother-in-law, Luiza, at the door to her quasi-exclusive territory, the kitchen, making the introductions.

“Here is Mrs Dănilă with her niece, sent by your friend Costică. You see how much he thinks of you!”

Polite, as always, Aurel shook the student’s hand and kissed the hand of the woman. Her fingers were long and well cared for—she was probably an intellectual, bringing her niece for the coaching class. He had a good memory, but the girl in front of him with a short, boyish haircut, wearing flared trousers and a dark blue coat, didn’t remind him of any of his present students, or any from past years. His suppositions were confirmed by his in-law, who had done her research on the newcomers.

“The young girl is from Focșani and is hosted in Bucharest by this lady, in the Militari quarter.”

Mrs Dănilă, as she had been introduced by the old lady, nodded with a shy smile, followed with a well-rehearsed but humble voice: “Sir, we know how busy a teacher like you is and how precious your time is, but you know how to evaluate and lead a student to become a skilled Romanian language specialist. You were suggested to me by the teacher Costică Damian.” It was then that Aurel Matache looked more attentively at the newcomer.

Înaltă, suplă, cu un taior gri cu o bluză cu revere albe, apretate, care îi încadra chipul ușor închis la culoare, mai degrabă bronzat de soare sau brizele toamnei târzii. Încearca să-i ghicească vârsta, dar era derutat. Părul ușor ondulat, natural, îi cobora lejer aproape de umeri, iar câteva șuvițe mai brumării se ascundeau printre cele de-un negru lucitor. „Or fi lăsate din cochetărie ori le-a colorat?!”. Fața ușor ovală, era marcată de sprâncene proeminente, negre, arcuite, fin pensate spre margini, de parcă erau trase cu penelul. Nasul drept cu nările și vârful ușor ridicate, cam ștrengărește. Încercă să-și amintească de o descriere din Marcel Proust sau Ionel Teodoreanu, dar nu reușea să se concentreze. Era ușor intrigat de buzele proeminente, senzuale, care-i puteau trezi interesul, plus un amestec de melancolie și ironie în priviri. N-a rezistat mult privirilor rugătoare sau piezișe ale doamnei. „Pare interesantă cucoana asta!, își spuse el în gând. Îmi amintește de ceva, de cineva, dar nu mi-e clar. Ar merita să o revăd dar nu știu când și cum?!”

- Doamnă și domniță, li se adresă el, ușor grăbit, mai ales că eleva trecuse deja, printr-un alt culoar, din stânga, spre biroul sau locul pentru meditații. Nu știu ce să vă spun. Trebuie să-mi revăd agenda, dacă mai pot găsi vreo portiță, plus să văd cam în ce stadiu se află. Facem câteva teste și apoi hotărâm dacă putem continua. Așa lucrez eu. Lăsați-mi un număr de telefon, vi-l dau și pe al meu, și pe luni seara sunați, să vă spun când ne putem vedea. Omagiile mele doamnă, încheie discuția, dădu din nou mâna cu doamna, a ridicat-o și sărutat-o. Ea i-a zâmbit, convinsă că prima întrevedere n-a fost un eșec. Nepoata ei are șanse pentru a fi primită la meditații!? Au mulțumit încă o dată cu deosebire bătrânei, care a rămas martoră la scurtul dialog. Conducându-le a adăugat, la despărțire, în pragul casei.

- Nu vă faceți griji, că voi avea și eu un cuvânt de spus, așa cum am vorbit și ne-am înțeles.

Tall and slim, she was wearing a grey two-piece and a white blouse with a starched collar that framed her suntanned face. He did his best to guess her age, but was hesitant. Her natural curly hair reached her shoulders and a few brownish tufts were hiding among the black shining ones. *Is her hair dyed?* Her oval face was marked by prominent, black, arched eyebrows, finely shaped at the edges, as if drawn on with a brush. Her nose was straight and slightly up-pointed, as if joking. He tried to remember a character written by Marcel Proust or Ionel Teodoreanu but was unable to focus. Aurel was vaguely intrigued by her prominent, sensual lips, added to by a mélange of melancholy and irony in her eyes. He couldn't resist her straight look for long. *This woman seems to be an interesting one!* thought the teacher. *She reminds me of something, someone, but I can't say what. She deserves to be seen again, but when and how this will be possible?!*

“Madam, Miss, I really don't know what to say.” He was in a hurry, as his student was already on her way, passing through a left side hallway to the room where he was coaching. “I must see if I can find spare time in my schedule to test her knowledge. We'll do a few tests, then I'll decide if we'll work together. That is my way. Please leave me your telephone number—I will also give you mine—and you can call on Monday evening to arrange a time and date to meet.”

He kissed the woman's hand again.

She smiled quizzically at Aurel, clearly convinced that this first meeting wasn't far off being a failure, before thanking again the old lady, who had witnessed their conversation.

Seeing them to the exit, Luiza added, “Don't worry—I'll say a word in your favour, as we already agreed.”

Luni profesorul avea ore abia de la ora 12, în plus nu-și fixase meditații, ci avea în orar, glumea el, „program liber ales!”, nu timp pentru lecturi, ci pentru a medita singur, fixându-și „planul de bătaie” pentru săptămâna care începea.

Mai întâi mai lenevea ceva în pat, după plecarea Otiliei, care începea programul la 7 și trebuia să plece cu metrourul cu cel puțin 40 minute mai devreme. Dacă era în întârziere ori trebuia să ajungă mai repede, atunci lua ea Dacia familiei. De data acesta nu era cazul. Nici el nu o dorea, vrând să facă economie la benzină, care era cartelată.

După ora 8 a coborât în bucătărie. Mama Luiza era de mult în preajma aragazului, unde puse la foc molcom meniul pentru acea zi, cu care, pe rând, trebuia să-i aștepte: ia-te masă pune-te masă! O să vedeți voi cum e, abia după ce n-o să mai fie una ca mine care să vă slugărească!, mai bodogănea adesea bătrâna.

După ce a înfulecat omleta și a savurat cafeaua, procurată prin elevii de la meditații, a trecut în biroul-bibliotecă și s-a cufundat în lectură. Citea o carte „samizdat”, adică trasă la xerox, de un prieten, după volumul lui Alexandr Soljenit în „Primul cerc”. L-a scos dintre eroii cărții zbârnăitul insistent al soneriei. De obicei răspundea gospodina casei, dar unde o fi? Pe la o vecină? A trebuit să se ridice și să vadă cine e musafirul. Era o namilă de om, cuprins cu o pufoaică. O burtă respectabilă îi ieșea în relief prin haina muncitorească deschisă, avea lângă cizmele de cauciuc, cu pete de glod uscat, un sac uriaș pe care-l ținea cu o mână, ca să nu se prăvale.

- Domn profesor Mandache sunteți? spuse el, salutând automat, scurt.

- Da, eu sunt, în persoană, răspunse acesta, continuând să-l privească întrebător.

- Apoi... m-a trimis Șefu', dom' inginer. Vin tocmai de la Focșani, drum lung și greu, dar am răzbit... Mi-a spus să vă las sacul aista, să vă salut și să mă întorc. Că mai am și altă treabă, și-a dat să plece.

***

Monday, Aurel had classes at school from noon onwards and no coaching classes at home, so the morning was, as he joked, “freestyle schedule!”—time for reading, for organising the next week’s strategy, and to be alone with his thoughts.

Otilia started work at 7 a.m. and had to leave home at least forty minutes earlier to take the metro. If she was running late or had to arrive at the factory early, then she would take the Dacia. Today that was the case. Aurel was not happy with her taking the car, as petrol was rationed due to the shortage. After she left, he lay in bed lazily for a while.

At eight, he went down to the kitchen. Luiza had been there a long time; she was preparing the meal for the day. “You will see how it is when nobody is waiting for you with the meal ready! When I pass away—no more servant!” she would often growl.

After swallowing the omelette and savouring the coffee, supplied by contacts of the coached students’ families, Aurel went into the office-library and concentrated on reading. It was a samizdat book: a xerox copy of Aleksandr Solzhenitsyn’s *The First Circle*, brought by a friend.

The persistent noise of the bell ringing made him leave the book characters. Usually, his mother-in-law would answer, but where was she now? Visiting a neighbour? Aurel had to go and see who was ringing the bell. It was a huge man wearing an unbuttoned, padded coat, with a respectable belly poking through. Next to his muddy wellingtons, the man’s strong hand kept a massive sack from falling.

“Are you the teacher, Mr Matache?” he asked, nodding briefly.

“Yes. Here I am, in person,” answered the teacher, keeping an interrogative eye on the man.

“My boss, the engineer, sent me. I have come a long way from Focșani; it was difficult, but I did it...”